

Den begränsande maskuliniteten

- En kvalitativ innehållsanalys av hur maskulinitet problematiseras av unga män på YouTube

Victor Petersson Visala

LUNDS UNIVERSITET

Socialhögskolan

Kandidatuppsats (SOPA63)

HT 19

Handledare: Mats Hilde

Examinator: Annika Capelán

Abstract

Author: Victor Petersson Visala

Title: The limiting masculinity – a qualitative content analysis of how masculinity is portrayed on YouTube by young men.

The aim of the study was to explore how masculinity is problematized by young men to create a better understanding for how specific masculinity ideal and norms may affect men's tendency to seek help for, and cope with, emotional problems. The method chosen for this study was a qualitative analysis of two different YouTube-videos with masculinity as a subject. To analyse my result, I used Connell's theory of the Hegemonic Masculinity and the theory of Gender-Construction and Gender Norms. The men in the study's samples described how specific norms of masculinity had limited them in everyday life. The men's understanding of masculinity had affected how they seek help and cope with emotional problems since their image of masculinity included that a man should be sexist, strong and non-emotional. They created their gender identity based on prevailing gender norms and a main effort was to avoid being socially perceived as feminine, since they would then risk falling in rank within the hegemonic masculinity hierarchy and this could lead to diminished social status. The perception of masculinity had reduced the men's resources to cope with emotional problems and affected the men's mental health negatively.

Key words:

Masculinity, masculinity norms, emotional problems, YouTube

Innehållsförteckning

Problemformulering.....	4
Syfte och frågeställningar.....	6
Tidigare forskning	7
Inledning	7
Mäns hjälpsökande.....	7
Maskulina normer.....	8
Maskulint stigma.....	9
Bakgrund till maskulinitet som begrepp.....	11
Teori.....	13
Hegemonisk maskulinitet	13
Könsnormer och konstruktionen av kön.....	14
Metod.....	16
Avgränsning och urval	17
Bearbetning och tematisk analys:.....	19
Etiska överväganden	21
Förförståelse	22
Metodens tillförlitlighet.....	22
Resultat och analys	23
Känslomässig otillgänglighet.....	24
Begränsande normer	26
Hur hegemonisk maskulinitet skapar normer	28
Avslutande diskussion.....	33
Vidare forskning	34
Referenslista	35

Problemformulering

Under 2017 har Sveriges Kommun och Landsting fokuserat på jämställd utbildning, föräldraskap, hälsa och våldsförebyggande arbete. SKL har därför tagit fram skrifter, rapporter och filmer för att beskriva möjliga vägar till förändring. En av de skrifter SKL tagit fram i sitt arbete mot jämställdhet är ”Maskulinitet och psykisk hälsa” som tagit utgångspunkt i ojämställdhet och normer för maskulinitet som riktar sig bland annat till politiker, chefer eller strateger med ansvar för verksamhetsutveckling (SKL 2018). Av skriften framgår det att för att maskera sitt behov av hjälp för sin psykiska ohälsa använder unga män sig av olika strategier för att på så sätt inte ta tag i sina problem (SKL 2018). Det kan handla om att skjuta upp att ta kontakt, att inte ta sin situation på allvar trots självupplevda problem (ibid). Män har även en tendens att trivialisera sina problem vilket bottnar i en rädsla att problemen inte är allvarliga nog att söka hjälp för och att det finns så många andra som har det värre (SKL 2018). Att undvika att tala om känslomässiga svårigheter genom att skämta bort dem är en vanlig strategi som tycks vara en grund till ytliga relationer vilket även bidrar till den isolering många unga män med psykisk ohälsa drabbas av (ibid).

I skriften går det att läsa att självmord är vanligare bland män än bland kvinnor (ibid). Författarna härleder detta till män och kvinnors skilda villkor när det gäller att få hjälp med psykisk ohälsa. Att män är överrepresenterade i självmordsstatistik är välkänt sedan länge och ser ungefär likadant ut över större delar av världen (ibid). Författarna skriver vidare att i det förebyggande arbetet mot självmord tas detta sällan hänsyn till. Kunskap kring mäns självmordsstatistik sammanfattas som att män med ökad suicidrisk inte söker hjälp i lika stor utsträckning som kvinnor, varken i sitt eget nätverk eller inom vården (ibid). När män med ökad suicidrisk söker hjälp via vården missar ofta personalen att männen är självmordsbenägna vilket gör att de inte får den hjälpen de behöver (ibid). Män som begår självmord använder sig i större utsträckning av mer definitiva eller drastiska metoder som med större sannolikhet leder till ett fullbordat självmord (SKL 2018). Under 2017 dog 1 182 personer till följd av suicid i Sverige, nästan två tredjedelar av dessa var män (Folkhälsomyndigheten 2019). Normer för manlighet bidrar till mäns och pojkars psykiska ohälsa och begränsar deras benägenhet att söka hjälp i tid för sin psykiska ohälsa (SKL 2019). Samma manlighetsnormer påverkar även hur män blir bemötta inom vården när de söker hjälp (ibid). William Pollack, doktor i psykologi, menar att den mest skadande och allvarligaste normen kopplad till maskulinitet är att en man eller pojke

inte ska ge uttryck för allmänmänskliga känslor, eller de känslor som kan uppfattas som feminina som till exempel omsorg eller empati (SKL 2018).

Det är av relevans för socialt arbete att öka medvetenheten kring det motstånd män kan känna gällande behandling och hjälpsökande kring känslomässiga svårigheter då män som identifierar sig med traditionella maskulinitetsideal även måste handskas med stigma, obehag och negativa uppfattningar kring själva vården innan de kan dra nytta av de behandlingar eller insatser som finns att tillgå (Seidler et al. 2018). Männerna måste visa sårbarhet och våga "avslöja" sina problem vilket går emot specifika traditionella maskulinitetsideal som bland annat inbegriper styrka, stoicism och självförtroende (ibid). Det är även viktigt att som behandlare ge en jämlik bedömning av individens problematik då män enligt SKL (2019) blir bemötta av behandlare som anammar specifika manlighetsnormer när de söker hjälp. För att skapa en bättre förståelse för hur maskulinitet och normer kan påverka män har jag velat studera hur unga män i videoklipp på YouTube problematiserar manlighet. Jag är intresserad av hur uppfattningar om maskulinitet och manlighet kan bidra till männens motstånd att söka hjälp samt hantera sina känslomässiga svårigheter.

Internets utveckling med den tillhörande utveckling av samhällsvetenskapliga metodologiska verktyg inger ofta en känsla av framtidstro och innovationslycka, men skapar samtidigt en osäkerhet (Berg 2015). Vårt sociala landskap förändras till följd av ökad internetbaserad kommunikation och interaktion, denna förändring har medfört att forskare hittat nya vägar att studera dessa nya interaktionsformer och den ökade mängden material som nu finns att tillgå. Denna förändring har även medfört att forskare utmanat vedertagna principer för hur forskningsprocesser och metoder ska förstås - den netnografiska forskaren har datorskärmen som fönster mot sitt empiriska fält (ibid). Evelina Jörhov skriver i Dagens media (2017) att YouTube är den största källan till rörlig bild på internet med över en miljard användare och är världens näst största sökmotor. Jag har valt att studera videos på YouTube då det är en stor plattform för information med många användare (ibid).

För att analysera mina resultat har jag använt mig av Connells begrepp om den hegemoniska maskuliniteten som beskriver hur det finns olika maskuliniteter som är hierarkiskt ordnade och innefattar mer eller mindre önskvärda mansideal. Jag har även använt könsnormer och konstruktionen av kön som teoretisk utgångspunkt i min undersökning för att skapa en bättre förståelse för hur specifika mansideal kan komma att påverka männen i min empiri.

Syfte och frågeställningar

Syftet med min studie är att studera hur maskuliniteter och manlighet problematiseras av unga män i två videos på YouTube för att undersöka och skapa en förståelse för hur specifika maskulinitetsideal och normer kan komma att påverka männens benägenhet att söka hjälp för, samt hantera känslomässiga svårigheter.

De frågeställningar jag kommer att besvara är:

- 1. Hur beskriver männen i min empiri manlighet?*
- 2. Hur resonerar männen i min empiri om att ge uttryck för känslomässiga svårigheter?*
- 3. Hur resonerar männen kring mansnormer?*

Tidigare forskning

Inledning

Jag kommer nedan att beskriva gången för inhämtandet av litteratur för undersökningen och varför ämnena är relevanta för min undersökning.

Jag har använt Lubsearch och Libris som främsta sökverktyg för att hitta tidigare forskning till min uppsats. Jag har utgått från sökorden "masculinity" samt "maskulinitet". För att sortera sökningen avgränsade jag sökningen till avhandlingar, artiklar, elektronisk resurs och böcker. I mitt kunskapsläge refererar jag till en av Statens Offentliga Utredningar, en skrift framtagen av Sveriges Kommun och Landsting, en artikel från "Journal of Men's Health", en avhandling från Umeå Universitet, en artikel från "Journal of Counseling Psychology" samt en artikel publicerad i "The Journal of Social Psychology".

Mäns hjälpsökande

Regeringen beslutade den 27 september 2012 kommittédirektiv om frågor gällande män och jämställdhet (SOU_2014). Utredningens-teamet bestod av sakkunniga, experter samt sekreterare med uppdrag att analysera frågor om män och jämställdhet. I utredningen framkommer det att normer påverkar mäns relation till sin hälsa negativt. Normer som inbegriper att mannen ska vara tuff, osårbar, stadig och inte visa svaghet får konsekvenser då män tenderar till att undvika att söka hjälp och istället ägnar sig åt riskfyllda, ohälsosamma praktiker. Författarna skriver att genom att associera hjälpsökande med kvinnlighet, beroende och sårbarhet skapar män som är i behov av hjälp distans till sin egen ohälsa. Detta leder på sikt till att män inte söker hjälp för sina problem vilket ofta resulterar i att deras problem hinner eskalera och de utsätter sig själva för onödigt individuellt lidande. Författarna skriver vidare att sjukdomar kan hinna spridas och allmäntillstånd försämrans på grund av specifik maskulin ideologi. Detta bidrar till mäns högre dödlighet och leder även till större samhällsekonomiska kostnader (SOU 2014).

Maskulina normer

Journal of men's health publicerades 2018 artikeln "Men's Mental Health Services: The Case Model for a Masculinities Model". Artikeln är skriven av fem författare, som alla utövar forskning om mäns hälsa utifrån olika discipliner.

Seidler et al. (2018) skriver att det finns flera orsaker till att män inte söker hjälp för sin psykiska ohälsa. En av dessa orsaker är enligt författarna att behandlare/klient-förhållandet ser annorlunda ut när män söker hjälp (ibid). Författarna menar att behandlarens egen syn på maskulinitet kan påverka vilken typ av behandling som erbjuds till manliga klienter (Seidler et al. 2018). Författarna ser även hur könsroller spelar en roll gällande mäns obenägenhet att söka hjälp från sjukvården gällande sin psykiska ohälsa (ibid). Hjälpökande innebär bland annat introspektion, visa sårbarhet och att våga "avslöja" sina problem vilket går emot specifika traditionella maskulinitetsnormer som inbegriper stoicism, styrka och självförtroende (Seidler et al. 2018). Författarna skriver att detta medför en ovilja hos män att söka hjälp från sjukvården (ibid). Män som starkt anammar traditionella maskulinitetsideal måste även handskas med stigma, obehag och negativa uppfattningar kring själva vården innan de kan dra nytta av den behandling som finns att tillgå (Seidler et al. 2018). Författarna skriver vidare att detta är faktorer som ökar risken för att män uteblir från behandling, att män förnekar sina problem eller inte öppnar sig för behandlaren när de väl söker hjälp (ibid). Dessa fynd har lett till att praktiker fått åsikten att psykologisk behandling är antimaskulint (Seidler et al. 2018). Seidler et al (2018) skriver att genom att låta män vara delaktig i sin behandling, att behandlaren och klienten samarbetar för att tillsammans lösa klientens problem har varit en lösning för att få män engagerade i sin egen behandling. Författarna skriver vidare att bristen av meningsfullt samarbete kan vara direkt skadligt för den behandlare/klient-relationen (ibid). Män kan också enligt författarna ha svårt för denna typ av samarbete på grund av upplevda maktrelationer mellan klient och behandlare (Seidler et al. 2018). Författarna menar att detta samarbete kan vara ett sätt att nå män som har anammat en maskulinitet där självständighet och bevarandet av kontroll är viktigt (ibid).

Eva Randell är forskare vid Umeå Universitet och hennes avhandling "Adolescent boys' health – managing emotions, masculinities and subjective social status" består utav tre delstudier, en kvalitativ, en kvantitativ och en mixed metod studie. Studiens kvalitativa del syftade till att

undersöka hur tonårspojkar uppfattar hälsa och vad de tycker är viktigt för att uppnå hälsa. Randell genomförde individuella intervjuer med 33 pojkar i åldern 16–17 år. Studiens kvantitativa del syftade till att undersöka sambandet mellan stolthet, skam och hälsa i tonåren och genomfördes via en postenkät där 705 ungdomar deltog. Studien som genomfördes med mixed metod syftade till att undersöka samband mellan subjektiv social status i skolan, socioekonomisk status och självskattad hälsa. Den kvalitativa studien genomfördes med hjälp av Grounded Theory metoden. Den kvantitativa behandlades med statistiska analyser så som chi-två test och uni – och multivariabel logistisk regressionsanalys. I mixed metod studien användes en kombination av statistiska analyser och tematisk nätverksanalys (Randell 2016)

Randell (2016) menar att förmågan att uttrycka känslor är av yttersta vikt för välbefinnande och hälsa. Författaren skriver att faktorer som ökar unga mäns hälsa är bland annat god självkänsla, tillgång till tillitsfulla relationer samt att våga stå emot traditionella mansnormer utan att tappa social status (Randell 2016). Ungdomar skapar aktivt sitt sociala kön. Skolan är ofta den plattform där maskulinitet (och femininet) skapas genom ungdomars interaktion med varandra genom att visa upp specifikt beteende och hur ungdomen framställer sig själv (ibid). Skolan är en könad miljö där flickor och pojkar använder olika strategier för att få makt (Randell 2016). Ungdomar utvärderar ständigt uttryck och beteenden i relation till vad som förväntas utifrån manliga/kvinnliga könsnormer (ibid). Könsnormer är socialt föränderliga, kulturella och kontextuella, vilket medför att vara pojke eller flicka kan se väldigt olika ut beroende på kontext (Randell 2016).

Maskulint stigma

”Masculine Gender Role Stress and Self-Stigma of Seeking Help; The Moderating Roles of Self-Compassion and Self-Coldness” är en Brief report som publicerades i *Journal of Counseling Psychology*. Studien undersökte hur *self-compassion* och *self-coldness* potentiella variabler associerade till mäns stress över sin könsroll och självstigma för att söka psykologisk hjälp. Män som inskrivna vid universitet rekryterades till studien via e-mail för att genomföra en online enkät (Booth, McDermott och Cheng 2019).

Booth, McDermott och Cheng (2019) skriver att män är mindre benägna att söka hjälp för sina psykologiska besvär än kvinnor. Författarna ser hur en restriktiv, sexistisk och traditionell uppfattning om maskulinitet bidrar till dessa mäns stigmatisering av hjälpsökande (Booth,

McDermott&Cheng 2019). Booth, McDermott och Cheng (2019) skriver vidare att för att minska detta stigma har krafttag i form av ökad medvetenhet kring psykisk ohälsa genomförts i olika former med blandat resultat. Författarna skriver att den litteraturgenomgång de själva genomfört pekar mot att *self-compassion* är en viktig skyddande faktor för att minska stigmatisering av mäns hjälpsökande (Booth, McDermott&Cheng 2019). Författarna definierar begreppet *self-compassion* som medkänsla för sig själv som även inbegriper en medvetenhet kring misslyckande och ser motgångar som en naturlig del av livet (ibid). Booth, McDermott och Cheng (2019) skriver vidare att forskningen gällande stigmatiseringen av mäns hjälpsökande i relation till *self-compassion* inte är särskilt omfattande och förklarar hur en djupare förståelse för begreppet fås genom att använda dess motsats *self-coldness*. Författarna beskriver hur en stor del män inte söker den hjälpen de behöver på grund av männens uppfattningar kring maskulina könsroller vilka stigmatiserar hjälpsökande Booth, McDermott&Cheng 2019). Författarna skriver hur *self-compassion* främjar hjälpsökande medan *self-coldness* är en hämmande faktor (ibid).

Guy A. Boysen forskare vid McKendree University har skrivit artikeln ”Exploring the relation between masculinity and mental illness stigma using the stereotype content model and BIAS map” som publicerades i *The Journal of Social Psychology* (Boysen 2017).

Boysen (2017) mätte i två korrelationsstudier stereotyper, känslor och beteenden i relation till maskulina, feminina och könsneutrala störningar. I två experimentella studier undersökte Boysen hur *personal warmth*, kön och typ av störning beskrevs av personer med psykisk ohälsa (ibid). *Low warmth* och stereotypiskt maskulina störningar framkallade konsekvent negativa känslor och *behavioral intentions* (Boysen 2017).

Boysen (2017) beskriver hur människor som lider av psykisk ohälsa ställs inför svårt stigma genom att de möts av fördomar, de blir dömda och de blir även diskriminerade på grund av sin psykiska ohälsa. Boysen (2017) skriver att även om aktuell forskning pekar mot att psykisk ohälsa är stigmatiserat så är det fortfarande ett område som kan utvecklas. Boysen (2017) menar att förklaringar till stigmatisering av psykisk ohälsa är flertaliga. Stigmat kan ses som en motreaktion till något som är avvikande, som ett resultat av en negativ kategorisering, behovet att upprätthålla en social position eller en sorts naturlig reaktion till en upplevd fara (ibid). Boysen (2017) menar att ett hinder för att förstå stigma i relation till psykisk ohälsa är att forskare har en tendens att behandla psykisk ohälsa som ett enhetligt koncept vilket ignorerar viktiga variationer som är kopplade till olika typer av problem. Boysen (2017) skriver att män

är överrepresenterade bland de diagnoser med högst stigma knutet till dem som till exempel antisocial personlighetsstörning och Schizofreni, medan kvinnor är överrepresenterade bland diagnoser som inte är lika starkt stigmatiserade så som till exempel ångestrelaterade diagnoser och ätstörningar.

Bakgrund till maskulinitet som begrepp

Reddy, Sharma och Jha (2019) beskriver maskulinitet som de sociala roller som föreskrivs män i ett visst samhälle vid en viss tidpunkt.

Begreppet maskulinitet bygger på uppdelningen av kön (Nyman 2017). Kön kan delas upp som biologisk och socialt kön – kön/genus (ibid). Den ena grundtanken i teorier kring maskulinitet är att könen ses som dikotoma, vilket medför att konstruktionen av vad som är manligt respektive kvinnligt påverkar varandra (Nyman 2017). Den andra är att det biologiska könet, kroppen, ses som mer eller mindre oformbart medan det sociala könet ses som kulturellt, historiskt och socialt föränderligt (ibid). Detta medför att män, gör olika, beter sig olika och är olika beroende på kulturella och historiska sammanhang (Nyman 2017).

Jansson (2016) beskriver hur underklassens pojkar har tvingats undertrycka vad som i pojkarnas kontext - ung man tillhörande underklassen, var att kategorisera som feminina egenskaper som till exempel intresse för studier. Detta beteende kom att leda till bristen på förmåga och resurser att förändra sina liv, vilket skapar självgenererade mekanismer som upprätthåller männens underordning (ibid). Jansson (2016) skriver vidare om hur män från arbetarklassen som inte klarar att leva upp till krav och förväntningar på materiell rikedom, kämpar mot skam och självförakt genom att separera sin identitet från sitt arbete. Männerna uppfattar arbetet som någonting meningslöst och ett nödvändigt ont (ibid). Jansson (2016) skriver vidare att dessa män i utbyte mot det de offerar kräver status och respekt av familjen vilket skapar patriarkala familjestrukturer. Jansson (2016) menar att de män som saknar ekonomiska, sociala, kulturella och politiska resurser i många fall tvingas att konstruera sin manlighet med hjälp av alternativa resurser som kriminalitet, våld mot andra män, hatbrott gentemot homosexuella, våld mot kvinnor och barn för att leva upp till normer inom den hegemoniska maskuliniteten.

Randell (2016) beskriver hur traditionell maskulinitet innefattar attribut som tuffhet, anti-feminint beteende och känslomässig otillgänglighet. Randell (2016) refererar till hur denna

maskulinitet kan yttra sig då pojkar från underklassen skapade en subkultur genom att röka, dricka, vara föraktfull mot medelklassen och skolsystemet.

McDowell (2001) beskriver hur unga vita män kan tillskrivas de privilegier som följer med att vara just en vit man, men som ung arbetarklass tillhör de en underordnad maskulinitet då de till exempel ständigt bevakas på offentliga platser då unga män är ofta stör den allmänna ordningen. McDowell (2001) beskriver hur unga män med arbetarklassbakgrund skapar en protestmaskulinitet som värderas högt i industrisamhällen.

Connell (2003) skriver att sociobiologin kom på 1970-talet att förklara hur vi såg på det moderna samhället som byggde på spekulationer kring maskulinitet och feminitet. Mannens kroppar sågs som bärare av en naturlig maskulinitet som skapats av det evolutionära tryck som satts på det mänskliga släktet över tid (ibid). Genom nedärvda maskulina gener ärver vi också tendenser så som aggression, strävan mot familjeliv, tävlingslustan, makt, strävan mot politisk makt, revirtänk och promiskuitet (Connell 2003). Edward Wilson, sociobiologins nestor menade att skillnaderna mellan mäns och kvinnors fysik och temperament har av kulturen utvidgats till en universell manlig dominans (ibid). Connell (2003) skriver att andra hävdar mer bestämt att rådande sociala arrangemang är en utgrening av det endokrina systemet, patriarkatet grundar sig genom det hormonella aggressionsövertag männen har gentemot

William Pollack skrev om det han benämnde som "boy code" (Randell 2016). Han liknade denna typ av maskulinitet som en mask som tvingar pojkar att följa en strikt maskulin kodex (ibid). Pollack identifierade fyra teman som ansågs ligga till grund för den idealiska amerikanska mannen (Randell 2016). De fyra teman som identifierades var "No sissy stuff", mannen ska distansera sig själv från feminitet och undvika känslomässiga yttringar, "Be a big wheel", mannen ska sträva efter prestationer och framgång, "Be a sturdy oak", mannen ska undvika att vara sårbar, mannen ska ha kontroll och mannen ska vara stadig, "Give em' Hell!", mannen ska agera aggressivt i sin strävan efter dominans (Randell 2016).

Randell 2016) skriver att det har funnits relativt få sociala mansrörelser i Sverige. I slutet av 1970-talet fanns en rörelse som kallades "Fria mannen" som influerats av feminismen som endast var aktiv ett fåtal år (ibid). Randell (2016) skriver att på 1980 och 1990-talet vände mansrörelserna tvärt riktning och började nu fokusera på en tuffare mer kraftfull, dominant maskulinitet. På 2000-talet väcktes återigen intresset för mansorganisationer och Män för Jämställdhet är en av dem som fokuserar främst på frågor gällande mäns våld mot kvinnor och mäns hälsa (Randell 2016).

Teori

Hegemonisk maskulinitet

Jag har valt att använda Connells teori om den hegemoniska maskuliniteten då den beskriver hur olika maskuliniteter förhåller sig till varandra hierarkiskt i sin strävan efter högsta rang och dominans. Connell beskriver hur den önskvärda hegemoniska maskuliniteten är föränderlig beroende på social kontext vilket gör att teorin fungerar över tid i flera sammanhang.

Teorin om hegemonisk maskulinitet har sitt ursprung i Antonio Gramscis hegemoniteori som utgår ifrån att någon klass/grupp har en överordnad position över andra (Nyman 2017). R.W Connell myntade 1995 teorin om den hegemoniska maskuliniteten som bygger på att i ett samhälle existerar flera olika maskuliniteter samtidigt, men att dessa maskuliniteter inte är jämlika utan hierarkiskt ordnade där den hegemoniska maskuliniteten står högst upp vilket innebär en stark maktposition (ibid). Mansforskaren Arto Jokinen definierade år 2000 den hegemoniskt maskulina mannen som fysiskt stark, en framgångsrik försörjare, han är stabil till lynnet, rationell, kan försvara sig samt är en skicklig heterosexuell älskare (Nyman 2017). Hegemonisk maskulinitet beskrivs som en maskulinitet som eftersträvas, men som få fullt kan leva upp till (ibid). Hegemonisk maskulinitet präglas ändå av samhället som utmanar och ifrågasätter den hegemoniska maskuliniteten då samhället förändras (Nyman 2017). Connell (2003) skriver att hävdandet av auktoritet snarare än våld kännetecknar den hegemoniska maskuliniteten, även om våld ofta är det som understödjer auktoriteten.

Connell (2003) skriver att hegemoni syftar till kulturell dominans, vilket historiskt sett handlat om heterosexuella mäns dominans och homosexuella mäns underordnad. Homosexuella mäns underordning har historiskt sett fått större konsekvenser än endast kulturell stigmatisering så som förtryck i form av ekonomisk diskriminering, kulturell uteslutning, kulturell smutskastning, våld eller personlig bojkott (Connell 2003). De män som inte passar in, lever upp till, eller helt enkelt inte vill delta hamnar längst ner i hierarkin av den hegemoniska maskuliniteten (ibid). De som avviker från det hegemoniska idealet, de som anses vara feminina, mesiga, svaga eller veka anses vara underordnade, vilket skapar *underordning* av den hegemoniska maskuliniteten (Zimmerman 2018). Det är få män som till fullo lever upp till den hegemoniska maskulinitetens ideal, men de flesta män drar fördel av den hegemoniska maskuliniteten genom den patriarkala utdelning de får gentemot kvinnors underordning (Connell 2003). Connell (2003) beskriver maskuliniteter som är konstruerade så att de får den

patriarkala utdelning, men inte behöver stå i patriarkatets frontlinje och tar del av dess spänningar är delaktiga, varpå begreppet *delaktighet* är en del av den hegemoniska maskuliniteten. Reddy, Sharma och Jha (2019) skriver att hegemonisk maskulinitet kan ses som en motreaktion till den radikalfeminism som ifrågasatte patriarkatet samt den socialistiska feminismen som ifrågasatte det kapitalistiska patriarkatets dominans över kvinnan.

Könsnormer och konstruktionen av kön

När specifika beteenden premieras efter givna regler kan de upplevas tvingande. Detta har lett mig in på teori kring hur normer och konstruktion av kön kan påverka män och hur delar av dessa normer kan komma att påverka männen negativt.

Normer inbegriper sociala regler och värderingar för hur män respektive kvinnor ska bete sig i en given gemenskap eller institution, vilket även betyder att de definierar regler för kvinnor och mäns interaktion (Zimmerman 2018). Normerna är en del av det kollektiva livet (ibid). Normer konstrueras inte av enskilda individer utan de skapas i sociala relationer mellan individer (Zimmerman 2018). Det finns olika normer i olika grupper inom ett samhälle. Inom en gemenskap kan det dessutom finnas normer som står i direkt konflikt, till exempel hur normer kring jämställdhet mellan män och kvinnor kan finnas i en grupp som dessutom har normer som särskiljer kvinnor och män (ibid). Denna motsägelse mellan normer kan påverka att normer utvecklas och förändras (Zimmerman 2018). Normerna konstrueras i sociala relationer, men detta betyder inte att normerna skapas ur intet i dessa relationer (ibid). Individer föds in i olika gemenskaper där normer kring till exempel kön redan är skapade (Zimmerman 2018). För att normerna ska kvarstå eller återskapas måste de nya individerna handla på ett sådant sätt som återskapar dem (ibid). Könsnormer som diskuteras utifrån en symbolisk dimension brukar ofta handla om ett ideal till exempel på hur en man eller kvinna ska bete sig (Zimmerman 2018). Det finns naturligtvis män och kvinnor som urskiljer sig, men normen kan ses som ett medelvärde på hur de allra flesta agerar (ibid).

Randell (2016) skriver att vi är omgivna av uppfattningar kring kön från födseln. Dessa uppfattningar är så pass implementerade i samhället att vi sällan ifrågasätter dem. Könsidentitet präglas bland annat av hur omgivningen visar känslor gentemot en individ, till exempel hur flickor och pojkar blir bemötta på olika sätt i vardagen av föräldrar, lärare och kamrater (ibid). I engelskan finns två ord för kön (Randell 2016). "Sex" syftar till biologiskt kön och de

psykologiska egenskaper som följer med detta medan "gender" åsyftar det socialt konstruerade könet som inbegriper normer, roller och förhållanden mellan män och kvinnor (ibid). Begrepp som "manligt" och "kvinnligt" refererar till biologiskt kön medan "maskulint" och "feminint" åsyftar socialt konstruerat kön (Randell 2016). Randell (2016) skriver vidare att människors förståelse för sig själva är en social företeelse. Att definiera någon som man eller kvinna är ett socialt beslut som ofta grundar sig i uppfattningen om ett biologiskt kön (ibid). En individs könsidentitet skapas dock främst genom social uppfattning om kön (Randell 2016). Reddy, Sharma och Jha (2019) beskriver hur "gender" fortfarande debatteras i såväl forskning som i praktiken och menar att i forskning förväntas "gender" förklara det som "sex" misslyckats göra. Randell (2016) identifierar två typer av känslomässig maskulin orientering: könsnormativ och icke-könsnormativ. Den könsnormativa maskuliniteten består av två kontrasterande delar, en orientering mot tuffhet och en mot känslighet som var starkt präglad av pojkarnas kontextuella och situationella gruppkrav (ibid). Randell (2016) beskriver icke-könsnormativ maskulinitet som mer inkluderande med en inriktning mot uppriktighet som betonade pojkarnas personliga värden. Pojkarna som tillhörde en icke-könsnormativ maskulinitet kunde uttrycka känslor oberoende av kamratgruppens normer (ibid) Att benämna en specifik känslomässig orientering "könsnormativ maskulinitet" och definiera denna utifrån två helt kontrasterande definitioner kopplat till maskulinitet och kön ser jag som problematiskt då Randell (2016) utgår ifrån specifika normer i både begreppet maskulinitet och kön. Definitionerna i sig är dock användbara och jag har därför valt att använda dem.

Metod

Syftet med min studie är att studera hur maskuliniteter och manlighet problematiseras av unga män i två videos på YouTube för att undersöka och skapa en förståelse för hur specifika maskulinitetsideal och normer kan komma att påverka männens benägenhet att söka hjälp för, samt hantera känslomässiga svårigheter. För att undersöka detta har jag valt att använda kvalitativ metod.

Berg (2015) skriver att det är vanligt i all kvalitativ forskning att den ursprungliga forskningsfrågan omformuleras i takt med att fältarbetet fortlöper och ny kunskap skapas under insamling och bearbetning av empiriskt material, analys och litteraturstudier. Berg (2015) skriver vidare att när forskaren väl kommit fram till att någon sorts digitalt sammanhang ska studeras så som bloggar, social nätverkssajt är det viktigt att ett relevant sammanhang väljs ut för att sedan bestämma hur detta sammanhang studeras bäst. Min undersöknings ledord har varit "Manlighet" och forskningsfrågan har formulerats under undersökningens gång. Jag valde YouTube som digitalt sammanhang då YouTube är en enorm plattform där det varje minut laddas upp cirka hundra timmars videomaterial som kan samlas in på ett väl övervägt sätt (Berg 2015). Sammanhanget ska vara tydligt relevant för forskningsprojektets fokus och de forskningsfrågor som ska besvaras. När ett sammanhang är identifierat är det enligt författaren avgörande om det går att finna en aktiv, regelmässig kommunikation eller interaktion där (ibid). Om detta saknas skriver Berg (2015) att detta blir det en fråga om att studera tidigare interaktioner såsom om de vore lagrade i ett arkiv med de etiska svårigheter detta kan innebära, till exempel deltagarnas samtycke. Jag har inte varit en synlig aktör på YouTube utan har endast behandlat redan publicerade videos.

Bryman (2011) skriver att den kvalitativa metoden fångar nyanser, upplevelser, uppfattningar och förhållningssätt. Kvalitativ metod lägger tonvikten på ordens innebörd, snarare än kvantifiering vid insamling och analys av data (ibid). Kvalitativ metod är induktiv, tolkande och konstruktionistisk (Bryman 2011). Kvalitativa studier kan genomföras genom antingen observation, kvalitativa intervjuer eller kvalitativa analyser av texter och dokument (ibid). Bryman (2011) skriver att kvalitativ methods nackdelar är bland annat att kvalitativ forskning kan bli subjektiv och stor vikt läggs vid forskarens tolkning av empirin. Kvalitativa undersökningar är dessutom svåra att replikera då det är forskaren själv som är det viktigaste verktyget vid själva insamlandet av data och denna styrs till stor del av forskarens egna intressen (ibid). Kritik av kvalitativ forskning brukar även ifrågasätta huruvida resultaten går att

generalisera till andra miljöer och kontexter (Bryman 2011). Männerna i videon ”Röster om manlighet – Rätt till sina egna känslor” har till exempel sökt behandling för hjälp med känslomässiga svårigheter och använder mansideal som en resurs för att förklara sitt dåliga mående. Videon inte är representativ för män, samtalsterapi eller psykisk ohälsa överlag utan endast för männen i videon. Därmed inte sagt att det inte kan finnas fler män som också är påverkade av en specifik typ av mansideal. Likaså videon ”MANLIGHET” som är skapad av UR är inte representativ för alla unga mäns åsikter gällande manlighet, även om de själva är en del av alla unga män.

Ahrne och Svensson (2015) skriver att kvalitativ metod ofta möjliggör att komma nära de miljöer eller människor som forskningen handlar om. Författarna skriver vidare att denna möjlighet att komma nära intervjupersoner skapar flexibilitet och forskningsdesignen kan anpassas beroende på datainsamlingen på fältet (ibid). Genom att studera ett socialt medie har jag fått tillträde till empirin utan försköningar eller eventuella intervjuareffekter.

Avgränsning och urval

Som första avgränsning valde jag att endast behandla svenska videos. Detta för att dels minska urvalets omfång då min undersökning är relativt liten, dels för att jag finner det mer relevant att studera hur manlighet och maskulinitet porträtteras och problematiseras av svenskar då jag lättare kan applicera mina fynd på socialt arbete i Sverige. Jag reflekterade även över hur mina kunskaper i engelska skulle kunna försvåra min analys då jag inte pratar engelska som modersmål, och skulle därmed få svårare att tolka engelska videos kontext.

Jag valde ut videos som korrelerade med mina sökord ”Manlighet” och ”Maskulinitet” och valde därefter ut sex videos som guidade min undersökning. och har därefter gjort en kvalitativ textanalys av dessa videos. Jag har även tolkat dessa videos kontext och genomfört en observation på en video. Materialet har transkriberats och behandlats så som om de vore intervjuer. Min empiri bestod av ursprungligen av sex videos som har transkriberats. Efter att både ha läst igenom mitt transkriberade material, samt tittat på samtliga videos flera gånger såg jag att två videos var extra intressanta och jag valde därför ut dem specifikt till min analys. Dessa videos var informationsrika, men även dessa videos kontext intresserade mig då deltagarna förde ett mer reflekterande och problematiserande samtal kring maskulinitet. Dessa videos upplevde jag mer balanserade och hade inte ett lika tydligt politiskt budskap vilket jag upplevde kunde urskiljas i övriga videos.

Bryman (2011) skriver att med ett målinriktat urval väljs lämpliga fall/deltagare ut på ett strategiskt sätt så att de samplade personerna är relevanta för studien och de forskningsfrågor som har formulerats. Eftersom mina videos har handplockats till studien går resultaten inte att generalisera till en population, då bristen av variation bland empirin ligger till grund för urvalet (ibid). Vid ett målinriktat urval väljer forskaren personer, platser, organisationer som har en viss förståelse för ett socialt fenomen (Bryman 2011). Forskaren måste därför vara medveten om vilka kriterier som krävs för att ta med eller utesluta ett fall från sin studie (ibid). Eftersom min forskningsfråga har formulerats i takt med insamlandet av empiri var kriterierna för att passa i min undersökning relativt breda. Kriterierna var att maskulinitet/manlighet skulle diskuteras eller förklaras som fenomen av män. Bryman (2011) skriver att ett målinriktat urval ger mig möjlighet sälla i materialet för det jag anser vara lämpligt för studien, vilket kan anses vara en styrka i och med att lämpliga fall väljs ut. Men kan även anses vara en brist i och med att materialet hade varit väldigt enkelt att vinkla åt något håll och min uppfattning av vad som är lämpligt för studien kan anses vara en allt för subjektiv tolkning, vilket är vanlig kritik av kvalitativ forskning (Bryman 2011).

Underlaget för studien har valts genom att söka på "Manlighet" på YouTube, - jag har tagit de videos som direkt korrelerar med mitt sökord. Den första sorteringen som gjorts i urvalet är när jag upplevt att personerna inte håller sig till ämnet eller när det förekommit videos som har haft en alltför extrem politisk agenda. Då har jag valt bort en av dem för att få en mer nyanserad bredd av empiriinsamlingen då dessa är att betrakta som extremvärden. I övrigt har mina kriterier för val av empiri varit att ämnet som behandlas i videon är manlighet eller maskulinitet. Urvalet bestod av klipp från UR, SVT, TV4, SKL, en live-stream från en enskild YouTube-kanal. Jag fotade av min första sökning på YouTube eftersom YouTube's sökalgoritm snabbt genererar förslag på liknande innehåll på YouTube, vilket hade kunnat ge en skev bild av vilka typer av videos gällande manlighet det finns på det sociala mediet. Till exempel då en video var väldigt lång i jämförelse med resten av empirin gav YouTube förslag med endast högerorienterat material, då jag klickat fler gånger på en kanal med liknande innehåll.

Klippen jag valde till min analys var "MANLIGHET" som är skapat av UR som är ett klipp på 16 minuter och 36 sekunder där sex unga män diskuterar manlighet i en studiomiljö. Samt "Röster om manlighet – Rätt till sina egna känslor" som är skapat av MUM och är en informationsvideo på 10 minuter och 33 sekunder som ingår i SKL's serie "röster om manlighet" som syftar till att utmana destruktiva normer för maskulinitet och öka pojkar och

mäns delaktighet i jämställdhetsarbetet. Jag valde bort ett inslag från TV4-morgon där förestandare från organisationen "Fatta Man" pratar om destruktiva manlighetsnormer. Jag valde även bort en debatt mellan Ivar Jarpi och Svante Tidholm från SVT2 där de debatterar manlighet, feminism och de råd Professor Jordan Peterson ger till unga män. Jag valde även bort ett inslag ur Stina Dabrowskis talkshow där en samling män ger sig ut i skogen tillsammans med en terapeut för att finna sin "sanna manlighet". Till sist valde jag även bort ett långt klipp med en ung man vars YouTube-kanal riktar sig till andra unga män. Mannen ser sig själv som en lärare för sina följare och för ett interaktivt samtal med sina följare om manlighet i en live-stream. Det totala antalet minuter transkriberat videomaterial uppgår till 73 min och 6 sekunder fördelat på sex videos från YouTube.

Berg (2015) skriver att en netnografisk forskare kan ha fått tillträde till en grupp av medlemmar som vid tidpunkten var aktiva och närvarande, men att det inte är självklart hur historiskt material inom ett visst sammanhang ska hanteras eftersom forskaren inte med säkerhet kan garantera att medlemmarna är positiva till medverkan. Forskaren kan inte heller vara säker på information som historiskt har ägt rum eftersom det kan finnas material som har blivit borttaget vilket kan störa den rytm eller intensitet till exempel ett samtal har haft (ibid).

Jag kan därför inte garantera hur manlighet och manlighet har framträtt på YouTube historiskt sett, - utan ha fått ta ställning till den empiri som funnits tillgänglig när jag samlade in min empiri.

Bearbetning och tematisk analys:

Jag har gjort en kvalitativ innehållsanalys av mitt transkriberade material från YouTube, vilket innebär ett sökande efter bakomliggande teman i texterna (Bryman 2011). Efter att forskningsfrågan har formulerats ska forskaren även göra sig bekant med den kontext i vilken dokumenten har skapats (ibid). Jag har även tagit hänsyn till vem/vilka dokumenten är skapade för (Bryman 2011). Tematisk analys innebär ett kategoriserande av data där teman och subteman identifieras för att sedan tillämpas på data i kärnteman (ibid). Kodningen är det som utgjort startpunkten för min kvalitativa analys. Vid kodning av empiri ska forskaren söka svar på vad empirin representerar, vad den innehåller och undersöka vilka teman som framträder i texten (Bryman 2011). Vid kodning lästes det transkriberade materialet igenom och endast kortfattade minnesanteckningar gjordes då jag ansåg något vara extra intressant eller viktigt

(ibid). Bryman (2011) skriver att materialet sedan ska gås igenom en gång till och fler anteckningar, nyckelord har markerats samt färgkodats. Efter flera genomläsningar har jag funnit återkommande teman, dessa teman utgör undersökningens koder (ibid). Koderna har sedan granskats och sorterats. (Bryman 2011). De subteman som identifierades och som utgjort undersökningens koder var:

RÖD – Hegemonisk maskulinitet

BLÅ – Biologiskt aggressiv

GRÖN – Domesticering av mannen

LILA – Alexitymi

ROSA – Känslomässig otillgänglighet

Efter flera genomläsningar av mitt transkriberade material fastnade jag för två teman var mest framträdande. Dessa teman var hegemonisk maskulinitet och känslomässig otillgänglighet. Jag fann dessa teman mest intressanta men även relevanta för min undersökning. Kodning är ett verktyg för att strukturera upp ett material genom att synliggöra mönster och samband (Jönsson 2010). Kodningen blir därför en del av analysen då materialet sorteras utifrån kategorier och begrepp för att sedan tolkas (ibid). Under kodningsprocessen har materialet strukturerats och utifrån dessa teman ovan. Materialet har sedan ytterligare avgränsats som innefattar temat hegemonisk maskulinitet och känslomässig otillgänglighet. Temat hegemonisk maskulinitet guidar studien teoretiskt och temat känslomässig otillgänglighet har guidat valet av teorin om könsnormer och konstruktionen av kön. Jönsson (2010) skriver att en del avkodningsarbetet ofta sker innan och även under insamlingen av data. Ju mer fokuserad datainsamlingen är, desto större del av kodningsprocessen är förutbestämd (Jönsson 2010). Min datainsamling har varit fokuserad på manlighet och maskulinitet. Denna empiri har varit ojämn och har därför avgränsats ytterligare då en tydlig forskningsfråga formulerats. De koder som återfinns i analysen är därför hegemonisk maskulinitet och känslomässig otillgänglighet då majoriteten av övriga koder återfanns mer frekvent i andra videos än de som behandlas i analysen.

Att studera videos för att sedan göra en textanalys har varit spännande men utmanande. En transkriberad text upplever jag mer statisk än en video. Även om kodning av text inte på något sätt är okomplicerat så upplever jag det förfarandet som en ren kategorisering av data. En video är i sammanhanget nästintill levande och jag kunde se fler saker varenda gång jag tittade på videon vilket försvårade min analys. Jag har själv ifrågasatt min undersöknings substans då jag till slut endast behandlat två videos i resultatdelen. Men då de representerar slutet av ”tratten” och jag funnit de mest informationsrika och relevanta har de legat till grund för min analys.

Etiska överväganden

Det finns fyra etiska principer man som forskare måste förhålla sig under studiens gång. De fyra principerna är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Bryman 2011). Deltagare i undersökningen ska bli informerade om vilka moment som ingår i undersökningen för att informationskravet ska bli uppfyllt (ibid). Enligt samtyckeskravet har deltagarna i en undersökning själva rätten att bestämma över sin medverkan, om någon är minderårig brukar vårdnadshavares eller föräldrars godkännande krävas. (Bryman 2011). Alla uppgifter om de personer som medverkar i undersökningen måste hanteras med största möjliga konfidentialitet för att konfidentialitetskravet skall uppfyllas (ibid). Nyttjandekravet innebär att forskaren endast får lov att använda sitt inhämtade material i forskningssyfte (Bryman 2011).

Mitt underlag har till stor del bestått utav debatter i nyhetsmorgon, en live-stream på YouTube, informationsvideos, SVT-nyheter och även en paneldiskussion från UR. Jag kommer inte att per definition uppfylla vare sig informationskravet eller samtyckeskravet då jag analyserat dokument utan att fråga alla deltagare eller ansvarig utgivare om tillstånd. Bryman (2011) skriver att det inte är ovanligt att det publiceras forskning med vissa etiska brister, framförallt i form av dolda observationer, konsekvenserna av detta är intrång i privatlivet. I de fallen har någon utgett sig för att vara någon de inte är för att inte störa undersökningen (ibid).

I min analys har det förekommit en informationsvideo, samt en paneldiskussion med ett informativt syfte. Berg (2015) menar att ju mer utsatt det sammanhang som studeras är, desto större ansvar har forskaren. Personerna i de videos jag har studerat har inte gett samtycke till att det de säger i videon ska vara underlag för forskning. De videos jag har studerat har dock varit av en sådan karaktär att deltagarnas åsikter kring ett specifikt ämne utgjort ett informativt underlag, med syftet att spridas för att förmedla dessa åsikter och tankar. Hade deltagarna uttryckt dessa åsikter i en vlogg, blogg eller i en tråd på ett forum skulle jag närmast mig dessa med en större försiktighet då dessa kan fylla funktionen av en dagbok eller socialt samspel online. Den live-stream som jag valde bort bedömde jag av känsligare karaktär då mannen gav uttryck för högerextrema åsikter. Mannen hade visserligen ett informativt syfte med videon, och interagerade med sina följare i en live-stream som kan liknas vid ett internetseminarium. Men dessa åsikter hade kunnat ligga honom till last senare i livet och var av känsligare art än de jag använt mig av i min analys. Denna inspelade live-stream finns nu till exempel inte längre tillgänglig på YouTube.

Förförståelse

Mitt eget intresse för maskulinitetsteorier grundar sig främst i någon sorts oförståelse kring dem, och en intention att bli klokare. Jag har tidigare inte förstått varför könsnormer är så viktigt för vissa personer, men mindre viktiga för andra. Könsnormer präglar folks beteenden, handlingar och personligheter, både män och kvinnors. Jag har mött flertalet personer som uttryckt sig negativt kring specifika normer, och jag har alltid undrat varför de följer dessa normer om det är ett problem för dem. Jag som man har även blivit intresserad av maskulinitetsteori då det faktum att man kan på Kriminalvårdens (2019) hemsida kan läsa att det 2018 fanns 4 393 personer inskrivna på svenska anstalter varav 94% var män och 6% kvinnor, där våldsbrott och narkotikabrott/smuggling var det vanligaste förekommande huvudbrottet. Jag har då ställt mig frågan om denna överrepresentation av män i svenska fängelser (ibid) beror på ren slump eller om denna typ av kriminalitet kan anses vara ”manlig”?

Metodens tillförlitlighet

Tillförlitlighet i kvalitativ består utav fyra grundkriterier som alla har en motsvarighet i kvantitativ forskning (Bryman 2011). Dessa kriterier är trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet och en möjlighet att styrka och konfirmera (ibid). Författaren skriver att trovärdigheten innebär att forskaren lägger tonvikten vid tänkbara beskrivningar av den sociala verklighet som beskrivs (ibid). Om det finns flera olika beskrivningar av samma fenomen är det trovärdigheten i den beskrivning som forskaren återger som avgör hur pass acceptabel forskarens summering av verkligheten är (Bryman 2011). Trovärdighet skapas genom att man säkerställer att forskningen utförts i enlighet med gällande regler som finns samt att resultaten rapporteras till de som utgör en del av den sociala verklighet som studerats för att bekräfta att forskaren uppfattat den verkligheten på rätt sätt (ibid). Jag har inte rapporterat mina resultat till de som berörs i min studie. Det jag har gjort i min studie är att försöka tolka deltagarnas förklaringar utifrån ett teoretiskt resonemang och analys. Jag har analyserat direkta citat från deltagare men även dess kontext. Dessa går att återfinna i de videos jag har analyserat.

Då kvalitativ forskning ofta studerar en mindre grupp eller enskilda individer med vissa gemensamma egenskaper fokuserar studien på djup snarare än bredd (Bryman 2011). Kvalitativa forskare uppmanas att skapa täta och fylliga beskrivningar av de detaljer som ingår

i en kultur. Bryman (2011) skriver att dessa täta beskrivningar kan ligga till grund för att bedöma hur pass överförbar resultaten är till en annan miljö. Pålitlighet skapas genom att forskaren säkerställer att undersökningen är transparant och redogörelser för alla delar av forskningsprocessen finns tillgängliga (ibid). Kollegor kan fungera som granskare och ska bedöma kvaliteten på studiens olika procedurer (Bryman 2011). Jag har rådfrågat min handledare i de fall jag har varit osäker gällande min studies metod, till exempel huruvida det är genomförbart att använda YouTube-videos som empiri och om mitt empiriska underlag är tillräckligt omfattande och innehållsrikt för att sedan kunna analyseras. Möjligheten att styrka och konfirmera innebär att forskaren försöker säkerställa att hen handlat i god tro då det inte går att nå någon fullständig objektivitet i samhällelig forskning (Bryman 2011).

Resultat och analys

Mitt första klipp är skapat av MUM – Mottagningen för unga män. MUM har detta klipp som presentation av verksamheten på sin hemsida. MUM drivs enligt Göteborg.se hemsida via Göteborgs stad och Västragötalandsregionen. MUM presenterar sin verksamhet som en drop-in mottagningen för män som är mellan 18 och 30 år. Här kan man testa sig för könssjukdomar, ställa frågor om kroppen samt samtala om svårigheter i relationer och sexualitet. MUM jobbar för att öka förutsättningarna för unga mäns välbefinnande, öka jämställdheten gällande sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, förebygga spridning av sexuellt överförbara sjukdomar, förebygga våld i nära relationer samt ge råd stöd och behandling till de män som tillhör målgruppen för mottagningen (Göteborgs stad 2019).

I klippet berättar en man som tidigare haft problem med sitt känsloliv hur han har tagit hjälp av vården för att få hjälp med sina problem. Mannen är klippets huvudperson men man får även följa med på hur en behandling ser ut på Mottagningen för Unga Män, som bedriver gruppsamtal ledda av en kurator. Klippet är en informationsvideo som syftar till att öka kunskapen kring verksamheten samt vilken sorts problematik de unga männen kan söka hjälp för. Videon beskrivs i informationsfältet på YouTube som ”En film om att utmana normer som säger att män ska vara starka och osårbara”. Klippet ingår i serien ”Röster om manlighet” från Sveriges Kommuner och Landsting som syftar till att ”utmana destruktiva normer för maskulinitet och att öka pojkars och mäns delaktighet i jämställdhetsarbetet” (Röster om manlighet – Rätt till sina egna känslor).

Känslomässig otillgänglighet

I videon får vi dels följa en man som berättar sin historia om hur han kom i kontakt med vården, samt vara med på hur ett möte på mottagningen för unga män ser ut. Det är tre män och en kurator som tillsammans för ett öppet samtal om sina de unga människors problematik. Anledningen till att huvudpersonen till slut sökte hjälp var att hans flickvän ställde ett ultimatum. Ifall mannen inte skulle söka hjälp för sina känslomässiga bekymmer som påverkade deras gemensamma relation skulle hon lämna honom.

Det första jag kände var att det kändes som ett straff. Att jag skulle jobba på någonting, att jag skulle ha förmågan att sätta ord på vad jag kände, var något som kändes som en alldeles för stor utmaning. Utifrån manlighetsnormens förväntningar ingår det inte att man ska prata om sina känslor, så det... Det påverkar ju att jag behövde lära mig det liksom. – Jonathan

Jonathan upplevs vara trängd av en viss typ av manlighetsideal där män inte ska tala om känslomässiga svårigheter. Att mannen ser det som ett straff vittnar om en oförmåga samt en ovilja att ändra sitt beteende då han själv saknar resurser att utveckla denna förmåga att bli mer känslomässigt tillgänglig för sig själv, men för även andra.

Jag var väldigt rädd, jag insåg allvaret kring vilka konsekvenser det kunde ha att ha obearbetade saker som påverkade mina relationer, för mina relationer med andra människor kan bara vara så bra som min relation med mig själv – fick jag inse, och då fick jag jobba med mig själv. Jag kunde må bättre och bli bättre i mina relationer – Jonathan

Jonathan ser händelsen som något livsomvälvande och berättar senare i klippet att han ångrar att han inte sökt hjälp tidigare. Att han tidigare har haft en omedvetenhet kring något som han senare uppfattar som problematiskt. Det är först när hans flickvän ställer ett ultimatum om att lämna honom han söker hjälp. När konsekvenserna av hans känslomässiga problematik blir för stora vågar han till slut söka hjälp. Randell (2016) skriver att den könsnormativa maskuliniteten kännetecknas av att ha en maskulin attityd som ska uppfattas cool eller hård. Något som utmärker hur den könsnormativa hårda maskuliniteten hanterar känslor är främst döljandet av emotionell smärta samt döljandet av känslor som kan uppfattas som just känsliga (Randell 2016). I kontrast till den hårda könsnormativa maskuliniteten finns även den känsliga

könsnormativa maskuliniteten där känslor uttrycks, känslomässiga behov kan uttryckas, så länge relationen upplevs stabil (Randell 2016).

Mannen tycks ha gått ifrån den hårda könsnormativa maskuliniteten efter sin behandling och kan nu prata om sitt känsloliv utan rädsla för social stigmatisering. Flickvännen satte inte bara press på mannen att söka hjälp utan erbjöd honom även stöd i relationen vilket möjliggjorde att han kunde gå ifrån den hårda könsnormativa maskuliniteten till en icke könsnormativ maskulinitet där känslomässiga yttringar är tillåtna. Den hårda könsnormativa maskuliniteten kan även yttra sig genom att som till synes onödigt låta sig utstå en smärta för sakens skull, till exempel genom att neka bedövning hos tandläkaren (Randell 2016). Det är även viktigt att undvika bli utsatt för skam, samt undantrycka all form av vekhet och feminina attribut och beteenden (ibid). Konsekvenserna av detta förhållningssätt till maskulinitet kopplat till känslor kan påverka männens hälsa negativt (Randell 2016).

Jag har ju alltid känt att jag inte har någon egentlig rätt till mina egna känslor och... Försökt att blockera allting. Det har ju gjort att man i slutändan bara känt ångest istället – Jonathan F

Jag mådde så dåligt under väldigt lång tid. Jag var väldigt deprimerad och till slut var det så att jag började slå sönder saker när jag hade ångest och var hemma. Och då tvingade min syster mig att åka upp till psyket så blev jag inlagd där. – Jonathan F

Jonathan F berättar hur undanträngande av hans egna känslor medförde negativa konsekvenser i form av stark ångest. Mannens oförmåga att hantera sin ångest yttrar sig till slut genom att han slår sönder saker i sin lägenhet. Då han aldrig tidigare hanterat sina känslor genom att uttrycka dem, och reflektera över sitt mående, blir han till slut våldsam.

Man försöker höja sig själv till skyarna, man ska framstå som macho och stark och sådär... Men hur ofta har man hört någon kompis prata om att han inte kan tillfredsställa sin flickvän liksom utan det är ju oftast: Aah vi brukar ligga en timma eller två eller fem eller va... Eller vad man nu drar till med liksom. Och det är väl egentligen så på alla plan tycker jag. Att man inte pratar om det som är jobbigt utan att man försöker hela tiden hävda sig inför andra. - Jonathan F

Att ”höja sig själv till skyarna” som Jonathan F beskriver i citatet ovan kan vara ett sätt att försöka undvika marginalisering och vidhålla en specifik position som man. Mannens upplevda otillräcklighet på ett område skadar idealbilden av hur en man ska vara, till exempel att vara en skicklig älskare. Att skapa den bilden av sig själv som faller inom ramen rådande mansideal upplevs vara viktigare än att lösa de faktiska problem mannen ger uttryck för.

Att prata känslor överlag har man inte fått så mycket träning på som kille, det har varit mycket mer prat om sport och hårdhet liksom... Man ska vara tuff. Så jag tror att det som kan vara svårt normmässigt, att det kan vara manligt att prata om känslor också. Att det inte är ”antingen är du man, eller så pratar du om dina känslor”. - Martin

Martin beskriver i citatet ovan känslouttryck som direkt omanliga. Ett förhållningssätt som inbegriper att social status som man minskar med en känslomässig tillgänglighet. Martin ger i citatet uttryck för de normer som han själv känt och upplevt som han nu själv har börjat ifrågasätta. Randell (2016) skriver att den icke könsnormativa maskuliniteten är mer öppen och ärlighet är något som premieras. Ärlighet betraktas som en feminin egenskap då ärlighet ger uttryck för känslor och behov (ibid). I icke könsnormativa maskulina grupper uttrycks känslor mer självständigt, fast i grupp (Randell 2016). Någon med en icke könsnormativ maskulinitet distanserar sig från traditionella normer genom att fokusera på sin egen maskulinitet och sin egen värdegrund genom att ta avstånd från rådande könsnormer vilka innehöll gruppnormer (ibid). Att vara ärlig i den här bemärkelsen refererar till en maskulin attityd av att vara sig själv och respektfull individualist, det vill säga att stå upp för sig själv och vara den person de verkligen är utan andras påverkan (Randell 2016). Att ha modet att vara ärlig med känslor och att ha förmågan att verkligen uttrycka känslor skapar en icke-könsnormativ maskulinitetsidentitet samt ger en större känsla av välbefinnande (ibid).

Jag tycker mycket kan härledas till många andra saker som också är begränsande kan härledas till att vi inte pratar om våra begränsningar så att säga. Det är begränsande att inte få prata om sina begränsningar. Det upplever jag som de sakerna som också är problematiska kan kopplas till detta också liksom. - Jonathan

Begränsande normer

Begränsningar i det sociala livet brukar härledas till hur normer begränsar enskilda individers val (Zimmerman 2018). Connell menar dock att sociala strukturer och normer inte är direkta synonymerna utan att normer utgör en del av strukturer (ibid). Normer är en stor del av det nät som utgör könade sociala strukturer (Zimmerman 2018). Normer går vidare att definieras som kollektiva definitioner av ett socialt accepterat uppförande, regler och ideal (ibid).

Det blir som att vi handskas med våra känslor genom att håna dem. Eller håna andra som uttrycker sina känslor. Fast man egentligen känner empati och sympatiserar. Jag har blivit bättre på att inte

överdriva eller hävda mig lika mycket, men sen det är ju svårt att bli av med 25 års tvingning liksom. Så det tar ju ett tag att vänja sig av så man känner ju ibland att man faller tillbaka till gamla mönster.
- Martin

Martin beskriver hur männen i Martins bekantskapskrets hanterar sina känslor genom att håna dem, eller håna andra som pratar om känslor i gruppen. SKL (2018) skriver att hantera känslomässiga svårigheter genom att skämta om dem tycks vara en grund till ytliga relationer vilket bidrar till en social isolering som många unga män med psykisk ohälsa drabbas av. Martin beskriver undanträngande av sina egna men även andras känslor i sociala sammanhang. Martin beskriver hur han själv försöker förändra detta beteende genom att inte hävda sig själv lika mycket eller förlöjliga andra men att detta är ett invariant beteende som är svårt att förändra. Zimmerman (2018) skriver att normer tar väldigt lång tid att förändra, även om normerna plötsligt skulle förändras tar det ännu längre tid innan sociala strukturer ändras då det ofta finns andra mekanismer som påverkar sociala strukturer som i sin tur påverkar individers handlade. Olika institutioner behöver inte ändra sitt handlade enbart för att individers värderingar ändras (ibid). Archer beskriver normers tröghet genom att beskriva Castros försök att minska analfabetismen på Kuba (Zimmerman 2018). Castro hade en tanke om att varje läskunnig person skulle få i uppdrag att lära en analfabet att läsa. Sedan skulle den före detta analfabeten lära en ny analfabet att läsa. Även om det nu finns en ”tillåtelse” att lära folk att läsa, är det inte säkert att den redan läskunnige har förmågan att lära ut kunskapen (ibid). Författaren menar att dessa förmågor är något som måste dans in (Zimmerman 2018). Att en förmåga behöver ”dansas” in betyder att den måste tränas. Även om Martin i citatet ovan nu vet att han har möjlighet att bete sig och agera annorlunda så måste han träna på detta. Martin förhåller sig till en ny sorts maskulin norm som rent praktiskt tillåter honom att agera på ett sätt han tidigare känt sig begränsad att göra, till exempel att tillåta sig prata öppet om känslomässiga svårigheter. Jonathan beskriver i citatet nedan hur hans sociala nätverk har påverkat hans egna förhållande till sina känslor. Han beskriver prestation som en del i de manlighetsideal han själv är uppvuxen med.

Så som jag är uppvuxen med manlighetsnormen är att en man ska vara väldigt stark, och prestationsinriktad. Man ska åstadkomma saker man kan vara stolt över, och det efterfrågas inte särskilt mycket att man ska prata om sina känslor. Och man ska inte prata om så mycket *vägen* till framgången, utan man ska visa resultat. Den normen kommer ifrån media tror jag och dem männen jag har haft som förebilder också för den delen. Jag är absolut inte van vid att män i min närhet – som är äldre än jag pratar om sina känslor i någon form, på något sätt. Det är inte något som de är

öppna med i så fall. Och det framgår då i samtal med dem att de inte har så bra kontakt med sina känslor. – Jonathan

Jonathan har nu fått en ökad förståelse för sin problematik och har först då fått resurser att förändra det som han tidigare upplevt problematiskt. Han beskriver hur normer förts vidare via sitt eget sociala nätverk men även via media vilket har återskapat en specifik norm. Jonathan refererar till media som plattform för maskulinitetsnormer. I underhållning och situationskomedi baseras ofta innehållet på förstärkta stereotyper. Media i den här bemärkelsen tycks bidra till att Jonathan internaliserat oönskade normer över tid.

Genom att genomföra något ofta, så blir man även bättre på det (Zimmerman 2018). Furberg (i Zimmerman 2018) tar som exempel elever som fått en till synes tråkig uppgift av sin lärare, även om eleverna tycker att uppgiften är tråkig så sig eleven läxan efter återupprepade övningar. Eleven lär sig dock mer än själva läxan då hen även övat på förmågor så som flit och behärskning (ibid). Då eleven utövat handlingar som kräver flit och tålmod, kommer den även att ha blivit bättre på att utföra andra handlingar som kräver flit och tålmod (Zimmerman 2018). Om någon aldrig utfört en specifik handling, eller agerat på ett specifikt sätt på grund av tidigare normers begränsningar, kan man inte förvänta sig att individen ska ha förmåga att direkt utföra handlingen endast på grund av att normen har ändrats (ibid).

Hur hegemonisk maskulinitet skapar normer

Klippet MANLIGHET är postat av kanalen ”Tänk till” som är en del av UR. I sin beskrivning skriver de att kanalen tar upp ämnen som engagerar unga och öppnar upp för samtal. De skriver att kanalens tittare är en viktig del av kanalen och dess innehåll. På presentationen för kanalen uppmanar de till att skicka in förslag till ämnen, eller förfrågningar om att vara med i programmet via e-mail. Programmet syftar till att diskutera manlighet där sex killar för ett samtal i en studiomiljö, programmet är producerat av UR.

Ur citatet nedan sätter Denzel aggressivitet och feminitet som motsatser när han beskriver hur en typisk kille ska vara. Han beskriver den typiska killen utifrån en traditionell mansbild, där aggression, sexism och känslomässig otillgänglighet står i centrum för skapandet av Denzels bild av den typiska mannen.

En kille ska vara aggressiv... Alltså inte särskilt feminin... Kanske inte bry sig särskilt mycket om sitt utseende, inte prata om sina känslor, inte uttrycka sina känslor. Vara stark, förstår du? Vara sexistisk, det är också en del av att vara en typisk kille. Som man ofta, man kan uttrycka sig sexistiskt, locker-roomtalks du vet... Du vet hur det är... - Denzel

Dessa specifika mansnormer som Denzel återger och den specifika mansbild kan enligt Booth et al (2019) ligga till grund för att män inte söker psykologisk hjälp. Författarna skriver att en restriktiv, sexistisk och traditionell uppfattning om maskulinitet bidrar till en stigmatisering av hjälpsökande (ibid).

Nedan kommer jag även att lägga in sammanfattningar av hur diskussionen kunde se ut i videon för att få en större känsla för kontexten än enbart citat från enskilda deltagare.

En man berättar att han inte har tid att tänka på känslor, han bryr sig inte om känslor och han tycker att det är onödigt att fokusera på negativa saker. En annan man instämmer och på frågan om när han sist var ledsen svarar han att han inte minns riktigt, men att det antagligen var flera år sedan. Detta uppmärksammas och mannen ifrågasätts om han över huvud taget är förmögen att känna sorg. Om hans katt skulle dö eller om hans partner skulle göra slut. Han svarar att han inte skulle bli ledsen och skakar på huvudet. Han säger att om någon i hans närhet dör skulle han bli ledsen, han är i övrigt kort i tonen och lägger ingen större vikt vid frågan. Booth et al (2019) beskriver hur denna typ av *self-coldness* kan vara en hämmande faktor vid mäns hjälpsökande i kombination med en specifik uppfattning kring maskulina könsroller.

En annan deltagare inflikar att det vore direkt orimligt att vara ledsen om någon skulle lämna honom. Han säger att han är stor, att han är attraktiv och det finns alltid någon som vill vara med en sådan kille. Övriga deltagare skrattar men ifrågasätter hans uttalande då det uppfattas som macho. Deltagarnas synpunkter tyder på att machokulturen är något de strävar ifrån samtidigt som de tycks vara medvetna om att de är präglade av machokultur och maskulinitetsnormer. En annan deltagare svarar att senast han grät var när han såg en sorglig film, han är noga med att poängtera att han var ensam då män inte gråter framför sina vänner. Han kan inte förklara varför när han blir ifrågasatt utan refererar till att det är så det är.

Den hegemoniska maskuliniteten grundar sig i strävan att dominera en annan grupp utan att göra det genom direkta handlingar, som till exempel våld (Connell 2003). Hegemonin innefattar rådande konsensus kring värden, normer och värderingar som existerar för tillfället samt hur dessa upplevs vara det enda rätta (ibid). De som befinner sig i en dominant position kan fortsätta vara det genom att de dominerade inte upplever att det finns något annat alternativ än att vara

underordnad (Connell 2003). Männerna i videon verkar dela ungefär samma uppfattning om vilket beteende som är accepterat för gruppen samt för män överlag. Samtidigt som de upplevs ha ett metaperspektiv och verkar kritiskt ha reflekterat över maskulinitet tidigare.

En man beskriver hur maskulinitetsnormer lägger pojkar i ett mentalt fängelse vilket begränsar dem i livet. Han uttrycker hur könsnormer präglar dem som individer, små saker som att till exempel killar ska ha blått och tjejer ska ha rosa vilket skapar tillsammans en könsnorm som de inte har resurser att motsätta sig. En av deltagarna nämner flera gånger att han vill ha rosa skor, men inte har skaffat det på grund av att han tror att hans omgivning skulle reagera negativt. Han säger att en kille måste vara hård och kan inte ha rosa på sig. Mannen ser rosa som något feminint och kopplar detta till ett feminint beteende. Att uppfattas som feminin skulle sänka mannens rang inom den hierarki som maskulinitet rangordnas inom den hegemoniska maskuliniteten. Skulle mannens status ändras på grund av icke accepterat beteende i form att till exempel ha rosa skor kan han bli marginaliserad och i värsta fall bli underordnad, vilket kan leda till en social exkludering.

Hegemonins byggstenar är de dominerande värderingarna i ett samhälle som de flesta tar för givna (Zimmerman 2018). Då dessa normer och värderingar tas för givna upprepas de ständigt (ibid). Zimmerman (2018) skriver vidare att eftersom normer och värderingar ständigt upprepas ses dessa även som naturliga och tenderar därmed att bekräfta sig själva. För att hegemonin ska vara effektiv måste den vara omfattande (ibid). Hegemonin skapar tydliga åsikter och värderingar och påverkar därigenom människors handlanden, till exempel hur människor skämtar, klär sig eller vilken kultur de konsumerar (Zimmerman 2018). För att hegemonin ska påverka människor praktiskt krävs det att den är anpassningsbar (ibid). Hegemonin formas inte bara av den dominanta gruppen utan av relationen mellan de dominanta och de dominerande (Zimmerman 2018).

Inse att du är en del av ett samhälle som... Som säger åt dig att du ska bete dig på ett visst sätt! Och sen så gör du som individ ett val, om du ska bete dig på det här sättet. När jag får barn, jag vill inte att min dotter ska känna sig begränsad att göra saker för att hon är tjej, och jag vill inte att min son ska känna sig begränsad att uttrycka sig för att han är man förstår du? Så man måste själv göra valet... - Denzel

Denzels uttalande ovan speglar hur han uppfattar samhällets könsnormer och hur han som individ tar ställning till dem. Han beskriver hur individer själva måste ta ställning till att göra valet att bete sig inom en given norm eller inte. Denzel ger uttryck för hur tjejer kan vara begränsande att göra saker på grund av sitt kön och hur pojkar till exempel inte tillåts prata om

känslor. Randell (2016) skriver att ungdomar ständigt utvärderar uttryck och beteenden i relation till vad som kan förväntas utifrån manliga och kvinnliga könsnormer. Denzel tycks vara medveten om dessa normer och individers möjligheter att välja. Den hegemoniska maskuliniteten är dominant, men dominansen är aldrig total och den möter ständigt motstånd genom alternativa maskuliniteter (Zimmerman 2018). Trots detta är hegemonin inte statisk utan består av klart åtskilda meningar, värden och praktiker (ibid).

Den hegemoniska strukturen begränsar handlande genom att sätta upp ramar för praktiken (Zimmerman 2018). Strukturen uppkommer genom människors sociala praktik, människan skapar strukturen samtidigt som deras handlande är formade av strukturen (ibid). Zimmerman (2018) exemplifierar detta genom att göra liknelsen med flera människor som går i en simbassäng, genom att alla går åt samma håll skapas en ström i vattnet, människorna går själva och skapar strömmen, men när strömmen har fått fart blir dess kraft starkare vilket påverkar människornas handlingar genom att det bli lättare att fortsätta gå i samma riktning (ibid). Zimmerman (2018) skriver att det är betydligt lättare att gå med den ström man själv som deltagare är med och skapar, än att gå emot strömmen, när någon fortsätter att gå med strömmen reproduceras den. När nya människor tillkommer går även de med strömmen för att det är lättast, efter ett tag behöver inte några ursprungsdeltagare finnas kvar i bassängen för strömmens överlevnad eftersom nya deltagare ständigt dyker upp och följer med strömmen (ibid). Kommer det tillräckligt många nya deltagare som går åt andra hållet kommer strömmen att sakta ändras, i den mån att det kommer gå trögare för ursprungsdeltagarna att gå (Zimmerman 2018). Människan är både skapare av strömmen och påverkad av dess kraft (ibid).

Jag känner att jag kan ha svårt att visa vissa typer av känslor, men det har inte någonting att göra med maskulinitet, det har med mig att göra som person. Förstår du? Det som folk glömmer är att flest självmord begås utav män. Män ges inte utrymme att prata om sina känslor, alltså på det sättet de skulle behöva. Och inte för något sätt att män är förtryckta, för män är inte förtryckta någonstans i samhället, på ingen planet. Men, det är inte acceptabelt att prata om känslor i många rum för det alltså... Tolkas som feminint eller tolkas som homosexuellt, och världen är fett homofobisk! - Denzel

Denzel berättar att han själv kan ha svårt att uttrycka känslor, men att det ligger i hans personlighet. Han för samtidigt ett resonemang om hur normer påverkar män då de inte får utrymme att prata om känslor, det är heller inte socialt accepterat för män att uttrycka känslor. Att uppfattas som feminin hotar den hegemoniska maskulinitetsnormen vilket en man undvika för att inte falla i rang. Det dikotomiska förhållningssättet till hur manlighet konstrueras syns genom mannens farhåga att uppfattas som feminin eller homosexuell då en man inte ska vara

feminin, och kan därför inte vara feminin. Som en instickare lägger Denzel in att flest självmord begås av män följt av en problematisering huruvida män inte ges utrymme att prata om sina känslor vilket enligt min tolkning Denzel ser som ett samband. Detta är något som gruppen reagerar på och detta är inte något allmänt känt i gruppen. Denzel beskriver hur män inte är förtryckta på något sätt i samhället, men män som grupp får inte prata om känslor och han säger att ”folk glömmer bort att flest självmord begås av män”. Han tycks gardera sig genom att säga att män inte är förtryckta på något sätt i samhället innan han säger att flest självmord begås av män. Att män skulle anses vara utsatta eller förtryckta kan anses vara kontroversiellt att säga då det både går emot maskulinitetsideal som säger att mannen ska vara stark och osårbar. Påståendet går även emot ideal och normer som framhåller kvinnors underordning.

...Johanna och Anders, de bråkar och sen Anders slår Johanna och så säger man såhär ”Han slår bara dig för att han är kär!” Att kärlek ska börja med bråk. Och då säger man indirekt att det är lugnt att vara våldsam för att män uttrycker känslor via våld, och sen blir man förvånad när män går och slår kvinnor! -Denzel

Citatet ovan visar hur oskyldigt och i kontexten näst intill komiskt könsnormer könar beteenden och hur normer implementeras i uppfostran. Denzels uttalande beskriver hur han tolkar både sin egen men även allmänhetens uppfattning av könat beteende i som i detta fall är våld. Denzels uttalande pekar på att våld är en mer accepterad del av att vara man. Att män uttrycker sig genom utåtagerande och att det inte är något märkvärdigt utan snarare skämtas om.

Avslutande diskussion

Syftet med studien var att studera hur maskuliniteter och manlighet problematiseras av unga män i två videos på YouTube för att undersöka och skapa en förståelse för hur specifika maskulinitetsideal och normer kan komma att påverka männens benägenhet att söka hjälp för, samt hantera känslomässiga svårigheter. Studien har utgått ifrån följande frågeställningar: Hur beskriver männen i min empiri manlighet? Hur resonerar männen i min empiri om att ge uttryck för känslomässiga svårigheter? Hur resonerar männen kring mansnormer?

Männen beskriver maskulinitet och manlighet främst utifrån en traditionella mansideal där mannen ska vara stark, taktisk, sexistisk, inte visa känslor samt vara prestations och resultatnriktad. Dessa utmärkande egenskaper bidrar till mäns stigmatisering av hjälpsökande (Booth et al 2019).

Männen beskriver maskulinitet och manlighet utifrån begränsningar i olika former. De är medvetna om hur maskulinitetsnormer präglar deras beteende, utifrån en medvetenhet om omgivningens reaktioner till deras handlingar. En del av männen är medvetna om hur normer påverkar dem i livet och tar aktivt ställning till dem. Samtidigt berättar männen att det finns många som inte vet att de behöver hjälp och de beskriver hur de känner sig begränsade av specifika mansnormer. Detta yttrar sig bland annat genom att de undviker saker som faller utanför dessa normer till exempel att ha på sig rosa skor eller dansa på grund av rädslan för hur omgivningen skulle reagera om en kille/man skulle göra detta.

Att hantera känslomässiga svårigheter beskrivs som något icke önskvärt utifrån männens förståelse för maskulinitet och manlighet. Detta påverkar männen genom att de får sämre resurser att hantera sina känslor. Att inte ha resurser att hantera negativa känslor yttrar sig i ett fall genom depression. Mannen har inte själv verktygen för att hantera sitt dåliga mående och blir till slut utåtagerande och börjar slå sönder saker i sin lägenhet. Förmågan att uttrycka sina känslor är en viktig faktor för välbefinnande och hälsa (Randell 2016)

Att inte ha förmåga att prata om svårigheter har en negativ inverkan på männen och försvårar männens hjälpsökande. En man beskriver hur han och män i hans närhet hanterar känslor genom att håna och skämta om dem. Detta leder till att männen istället hävdar sig i gruppen istället för att se vänner som ett stöd när det gäller att hantera svårigheter i livet. Då känslomässiga yttringar ses som feminint och icke önskvärda kan denna bild av maskulinitet minska männens benägenhet att söka hjälp för känslomässiga svårigheter. Hjälpsökande innefattar bland annat

introspektion och att våga ”avslöja” sina problem för gruppen vilket går emot specifika traditionella maskulinitetsnormer (Seidler et al 2018).

Männen resonerar främst utifrån begränsande termer gällande mansnormer. En traditionell mansbild som de dels verkar medvetna om, men ger samtidigt uttryck för en rädsla för social stigmatisering om de inte uppträder enligt sin bild av maskulinitet. Detta påverkar männens sociala relationer men även relationen till sig själva negativt. Männen beskriver hur de trycker undan de känslor och intressen som de vet faller utanför bilden av männens mansideal. Att uppfattas som feminin hotar den hegemoniska maskulinitetsnormen vilket männen tycks undvika för att inte falla i rang inom den hegemoniska maskuliniteten. En man beskriver till exempel hur maskulinitetsnormer lägger pojkar i ett mentalt fängelse vilket begränsar dem i livet. Undantryckande av specifika känslor och intressen skapar en stress som består utav en strävan att vara man utifrån specifika ideal. Detta skapar för männen stress, ångest och psykisk ohälsa och sämre sociala relationer.

Hegemonisk maskulinitet ordnar maskuliniteter hierarkiskt utifrån specifika beteenden och handlingar. Dessa beteenden och handlingar grundas i rådande könsnormer och männen skapar sin könsidentitet utefter dessa ideal. Den hegemoniska maskuliniteten innefattar de mest åtråvärda rådande idealen vilket medför en strävan att konstruera sin manlighet efter dessa. Att misslyckas med detta tycks medföra negativa konsekvenser för vissa män i form av psykisk ohälsa och en oförmåga att hantera känslomässiga svårigheter som kan grundas i en rädsla för att falla i rang inom den hegemoniska maskuliniteten med minskad social status till följd.

Vidare forskning

Vidare hade det varit intressant att undersöka hur medvetna ungdomar/unga vuxna är om normer i vardagen och om de påverkas negativt av normer. Är normer något som flickor och pojkar reflekterar över under uppväxten och finns det egentlig anledning till att undersöka frågan? Jag har haft förmånen att få tillträde till empiri där manlighet diskuteras, men hur ser det ut i en vanlig gymnasieklass? SKL har gett maskulinitet uppmärksamhet i sin verksamhet då unga män har haft svårt att hantera sin maskulinitet, men hur ser det ut för unga kvinnor? Via en kvantitativ undersökningen hade jag kunnat få en bild av hur aktuell frågan är bland unga vuxna.

Referenslista

- Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.) (2011) *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber
- Berg, Martin (2015) *Netnografi – Att forska om och med internet*. Lund: Studentlitteratur
- Booth, N. R., McDermott, R. C., Cheng, H.-L., & Borgogna, N. C. (2019) Masculine Gender Role Stress and Self-Stigma of Seeking Help: The Moderating Roles of Self-Compassion and Self-Coldness. *Journal of Counseling Psychology*. 66(6), 755-762.
<https://doi.org/10.1037/cou0000350>
- Boysen, A, Guy (2017) Exploring the relation between masculinity and mental illness stigma using the stereotype content model and BIAS map. *The journal of social psychology* 2017, Volume. 157, Nr. 1. S. 98–113.
- Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber
- Connell, R.W (2003) *Maskuliniteter*. Göteborg: Daidalos AB
- Folkhälsomyndigheten (2019) Dödlighet i suicid (själv mord)
[<https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/tolkad-rapportering/folkhalsans-utveckling/halsa/suicid-sjalvmord/>]. Hämtat 2020-02-27.
- Göteborgs stad (2019) Om MUM – Mottagningen för unga män
[<https://goteborg.se/wps/portal/enhetssida/mum-mottagningen-for-unga-man/om-MUM>]. Hämtat: 2019-11-14.
- Jansson, Peter M. 2016. *Våldets onda cirklar*. Jönköpings universitet.
- Jörhov, Evelina (2017) *Optimera för YouTube – världens näst största sökmotor*.
[<https://www.dagensmedia.se/expert/tips-inspiration/optimera-for-youtube-varldens-andra-storsta-sokmotor-6826833>]. Hämtat: 2020-02-07.
- Jönson, Håkan (2010). *Sociala problem som perspektiv. En ansats för forskning och socialt arbete*. Malmö: Liber
- Kriminalvården (2019) Statistik och fakta Anstalt <https://www.kriminalvarden.se/forskning-och-statistik/statistik-och-fakta/anstalt/>. Hämtat 2019-12-18.
- Nyman, Jael (2017). *Manlighet i förändring – En studie av mansroller och mansideal i livstilstidningen Café 1990–2015*. Helsingfors universitet.

McDowell, Linda (2001) Masculine discourses and dissonances: strutting “lads”, protest masculinity, and domestic respectability. *Environment and planning D: Society and space* 2002, Volume 20, S. 97-119.

SOU (2014) Män och jämställdhet SOU 2014:6. Stockholm

Randell, Eva (2016) *ADOLESCENT BOYS' HEALTH - managing emotions, masculinities and subjective social status*. Umeå universitet.

Reddy, Raghundan, Sharma Kumar, Arun och Jha, Munmun (2019) Hegemonic masculinity or masculine domination: Toward a comprehensive social theory of gender *International Journal of Sociology and Social Policy*. Volume. 39 Nr 3/4. S.296-3120.

SKL (2018) Sveriges Kommuner och Landsting. Maskulinitet och psykisk hälsa - strategier för förbättringsarbete i vård och omsorg.

SKL (2019) Sveriges Kommuner och Landsting. Mäns psykiska hälsa
[<https://skl.se/halsasjukvard/psykiskhalsa/manspsykiskahalsa.14338.html>]. Hämtat 2019-12-18.

Zac E. Seidler, Simon M. Rice, Jo River, John L. Oliffe, and Haryana M. Dhillon (2018) Men's Mental Health Services: The Case for a Masculinities Model. *Journal of Men's Studies* Volume. 26(1) S. 92–104.

Zimmerman, Fredrik (2018) *Det tillåtande och det begränsande* - En studie om pojkars syn på studier och ungdomars normer kring maskulinitet. Göteborgs universitet.

YouTubeklipp i analysen:

Rätten till sina egna känslor:

<https://www.youtube.com/watch?v=L0hEINmSCTg&t=192s>

Manlighet UR:

<https://www.youtube.com/watch?v=ukcQqny0w2U>